

ANGELČEK

Mladini prijatelj,
učitelj in voditelj

Letnik 36

Uredil
Jožef Volc

V Ljubljani, 1927/28

Izdalo društvo Pripraviški dom
Natisnila Jugoslovanska tiskarna

II C 33. 982 c

Vse pravice pridržane

Prejeto od urada
za upravljanje imovine
upornikov

Kazalo.

Pesmi:

Otroci love kresnice. (Mirko Kunčič.)	7
Narodna. (Ivan Albreht.)	21
Angelci. (Anton Žužek.)	24
Muc in muhe. (Mirko Kunčič.)	40
žalostna deklica. (Griša.)	44
To bi rad! (Sid.)	57
Anico boli zobek. (Vanin.)	60
Nesrečni Janezek. (Mirko Kunčič.)	60
Trije kralji. (Gustav Strniša.)	70
Božič. (Danilo Gorinšek.)	75
Zima. (Ivan Albreht.)	89
Mala sirotka. (Janko Sa- mec.)	91
Polžek. (Mirko Kunčič.)	103
Otrok poje. (Danilo Go- rinšek.)	108
Pust. (Maksimov.)	108
To vam pravim. (Fr. Loč- niškar.)	121
Ptički. (Fr. Ločniškar.)	124
V zeleni vigredi. (Albin Čebular.)	124
Maj je v deželi. (Mirko Kunčič.)	136
Rajanje. (Mirko Kunčič.)	137
Naš bratec. (Fr. Ločniškar.)	137
Junak ob morju. († Leo- pold Turšič.)	140
Metuljčki. (Griša.)	150
čmrlj gre vasovat. (Mir- ko Kunčič.)	150
Res je! (Vanin.)	156

Povesti, pripovedke, prilike in basni:

Kako sta poleteli v svet Pika Polonica in zlata Mimica. (PKS.)	1, 17
--	-------

Božja Previdnost. (Gru- šenjka.)	8
Zakaj mora čebelica umreti, kadar piči? (Bi- striška.)	22
O kraljičku in sovi. (Fr. Pengov.)	25
Gračak in kmet. (Lea Fatur.)	33
Ministrant. (Matko Krevh.)	37
Naš očka. (Ant. Žužek.)	41
Pastirček in babure. (Jan- ko Samec.)	42
V mesto gredo za godce. (Lea Fatur.)	49
Medved. (Jan. Langerholz.)	55
Kako je že bilo? (Mirko Kunčič.)	58
Jaselce v šoli.	65
Pet bratcev v stroku. (Kse- nija Prunkova.)	71
Štorklja in krokar. (Jan Fr. Hruška — Jožef Gruden.)	71
Prva podobica. (Marija Kmetova.)	81
Men Tupan in Balavs. (J. E. Bogomil.)	87
Astre ali nebine. (Franc Pengov.)	90
Tonček Plezonček. (A. Holst — Ksenija.)	97
Zidarja. (Gustav Strniša.)	104
Lisica in volk. (Lea Fatur.)	113
Legenda o sv. Juriju. (Bo- židar.)	118
O siroti Zvonki. (Ivan Albreht.)	122
Bogek je umrl. (J. E. Bo- gomil.)	122
Potica. (Marija Kmetova.)	129
Koroški šolarji. (Franc Kovač.)	138

Žena z lune. (Ana Meder — Ksenija.)	145
Lisica vabi v goste. (Lea Fatur.)	151
Ptički v gnezdu. (Ivan Albreht.)	152
Minka in kos. (J. E. Bogomil.)	154

Koristni nauki:

Deset vprašanj. (J. E. Bogomil.) 6, 19, 35, 53, 68, 85, 101, 116, 134, 148	
Dragi Marijini otroci! (Črniški.) 12, 28, 45, 61, 76, 93, 109, 125, 141, 157	

Zabavne in kratkočasne reči:

Uganke, skrivalice in drugo 15, 31, 47, 64, 79, 95, 111, 127, 143	
Vabilo na naročbo . 16, 160	

Rešitve 32, 48, 64, 80, 96, 112, 128, 144, 159	
Rešilci (na ovojih 2—10.)	
Beseda ugankarjem (na ovojih.)	

Slike:

Božja Previdnost	10
Dva nad enega	27
Žalostna deklica	44
Medved	56
To bi rad	57
Božič	75
Prva podobica	84
Trije kralji	70
Men Tupan	88
Zima	89
Na ledu	92
Tonček Plezonček	99
Polžek	103
To vam pravim	121
Dva petelina	121
Žena z lune	146
Lisica vabi v goste	151
Minka in kos	155

Vsebina k 1. številu: PKS.: Kako sta poleteli v svet Pika Polonica in zlata Mimica. — J. E. Bogomil: Deset vprašanj. — M. Kunčič: Otroci love kresnice. (Pesem.) — Grušenjka: Božja previdnost. — Črniški: Dragi Marijini otroci. — Uganke, skrivalnice in drugo. — Vabilo na naročbo.

Razpis nagrade.

Kot nagrado za rešitev vseli zagonek v Angelčku št. 1 razpisujemo: primerno mladinsko knjigo, kot si jo rešilec sam izbere, ali vezan Vrtec in Angelček 1922 ali vezan Vrtec in Angelček 1925/26 ali molitvenik »Pri Jezusu (z zlato obrezo). Nagrado pa mora dobiti le en rešilec, ki ga določi žreb.

Uprava Vrtec (Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 80) ima še nevezan Vrtec 1923 (Din 7), 1925 (Din 10), 1926 (Din 14), 1926/27 (Din 14), nevezan Angelček 1921 (Din 4), 1924 (Din 5), 1925 (Din 6), 1926 (Din 8), 1926/27 (Din 8), vezan Vrtec 1922, 1923, 1924, 1925, 1926, 1926/27 in vezan Angelček 1919, 1921, 1922, 1924, 1925, 1926, 1926/27.

V Jugoslovanski knjigarni se dobe poleg navedenih še Vrtec (vezan) 1910, 1911, 1913—1917, 1921; Angelček (vezan) 1895, 1906, 1908, 1912—1916, 1925.

Vrtec s prilogo Angelček (10 števil) stane za leto 1927/28 Din 22, Angelček sam Din 8.

Urednik in izdajatelj: Jožef Volc, stolni kanonik v Ljubljani.
Pred školijo št. 8.

Rokopisi in rešitve naj se pošiljajo na »Uredništvo Vrtec in Angelčka« v Ljubljani, Pred školijo št. 8.

Naročnino sprejema »Uprava Vrtec in Angelčka« (dr. Jožef Demšar) v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 80. Čekovni račun uprave št. 10.470.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani Karel Čeč.

Beseda ugankarjem.

Svetoval sem vam že, da pregledate nekatera že rešena uganka po »Vrtcu in »Angelčnu«. Danes pa rečem še več. Vsako rešeno uganko dobro pregledajte!

Videli boste, kako se uganke sestavljajo, pa tudi, kako se rešujejo. In še to; tudi vas se bo prijelo veselje do ugank. Zatočili nas boste z novim blagom, in število rešilcev se bo pomnožilo.

Nikakor pa ni prav, če dobite naša lista v roke, pa pogledate na zadajo stran in se lepa — oh, kaj sem zapokal! — pa se grdo umrduete, spazite in rečete: »To ni za nas! To je pretežko!»

Tako ni prav! Res pa je, da mora tičati v takem, ki se loti reševanja zagonek, le nekaj učenjaka. Ne je cel, da se mi ne prevzamete, a nekaj že mora znati tak mož. Vzemimo naše damante, zlogovnice, črkovnice in podobna blago. Iz zlogov, iz črk morat sestaviti različne besede z različnimi pomeni in z določenim številom črk — to pa ni karsibodi!

Kdor se hoče lotiti take vrste zagonek, mora biti doma v krščanskem nauku, mora poznati zemljo, rasti svojo domovino, zgodovina mu ne sme biti tuja, prirodoslovje mora poznati in prirodopisje mora tudi imeti v glavi. In to še ni vse.

Prav je, če se hočeš vrniti med nas, v ugankarjev število, da imaš pri rokah nekaj knjig, ki jih rabiš za pomoč pri tem poslu. Naj ti jih nekaj imenujem. »Zgodbe o v. pismu« so že (aka knjiga. Mnogo svetopisemskih imen boš našel po ugankah. Kakšna zgodovinska knjiga ti bo tudi prav prišla. Par zemljevidov te bo tudi koristilo, koledar Mohorjeve družbe ti je potrebno politična knjiga. Celo »vseh boljskih knjig, čitank rasti, ne smek zametovati. Če dobiš v roke kako prirodopisno knjigo, rasti knjigo živalstva in rastlinstva, je nikar ne zavrzl.

Vidite, to je nekaj pripomočkov, s katerimi boste lažili ugankarske lupini in prišli ugankam do jedra, do rešitve. Ne morete si prav predstavljati, kako boste veselili, ko boste prva uganko sami rešili prav. Tako boste ponosni kakor v starih časih tisti slavni učenjak Arhimed, ki je razvozljaj neko skrivnost, pa je šel iz svojega dodajanja van na mestni trg v Sirakuzah in je na ves glas vpil: »Hērēka, hērēka!« (Izmael sem, izmael sem!)

Ponosni, pravim, boste, ne pa prevzeln. Ta ponos se bo kazal v nekem nezadržljivem veselju, ki ga boste imeli sami nad seboj in nad svojim trudom. To nestranje veselje, in zavest, da nekaj znate, to je več vredno kakor pehar orehov.

Pri naših ugankah se torej učite, se izobražujete? Tu dobite mnogo pametnih misli in navodil za vzgojo samega sebe in še veselje imate povzhu.

Zato je na delo! Sestavljajte uganke in jih pošiljajte nam, rešujte uganke, zraven se pa še pridno učite, pa bomo vi veseli in zadovoljni, mi in vi.

J. L.

PKS:

Kako sta poleteli v svet Pika Polonica in zlata Mimica.

Sredi velikega cvetočega travnika je imela v beli marjetici Pika Polona svoj domek. Tam je živela s svojo hčerko Pika Polonico. Hčerka je bila srčkana in prikupna — v svetu bib in žuželk bi bila lahko veljala za krasotico. Imela je tipalnici tenki kot laska, očki drobni in svetli kot dve buciki, drobne in hitre nožice, zlato-rjava tenka krilca in čudovit rdeč plašček s sedmimi črnimi pikami. Kadar je mama Pika Polona odhajala po hrano ali na obisk k svojim znankam in prijateljicam bibam (žuželkam), je Pika Polonica smuknila k sosedom, ki so stanovali v višnjevomodri zvončnici in ki so vedno poudarjali, da so grofje in plemenitega rodu. Stanovali so v šestih višnjevomodrih, visoko obokanih dvoranih — to so bili cvetovi zvončnice. Ker so pa imeli pri Pika Polonici le tri cvetove, le tri, navadne, belo poslikane izbice, se je zdelo Pika Polonici kaj imenitno, da občuje v tako fini hiši, kjer imajo kar šest višnjevomodrih, visoko obokanih dvoran; zdelo se ji je imenitno, da se

igra z malo grofico iz rodu zlatih Mimic. Mala grofica, zlata Mimica, je bila bolj čokata, je imela debelejšje in nerodnejše nožice kot Pika Polonica, a imela je čudovito lep svilen plašček, ki se je spreminjal v zeleni, višnjevi in rdečkasti barvi, in imela je dvojje velikih, radovednih oči.

Ko se je lepega majskega dne igrala Pika Polonica z zlato Mimico v solncu, na velikem, zelenem listu, pa se je razvajena mala grofica spomnila in rekla: »Veš, Pika Polonica, jaz bi rada videla, kakšen je svet. Moje mame ni doma, tvoje tudi ne — danes bi bil ugoden čas, da se izmuzneva in poletiva v svet.«

Pika Polonica se začudi: »Kakšen svet? Saj je svet naš domek in vaš domek, in naša mama in vaša mama in ves ta travnik, kar ga je videti, tja do vrbinja, in zlato solnce, ki vse to obseva!«

— »Ej!« pravi zlata Mimica, »se ti pozna, da si kmečki otrok. To je vendar majcen, majcen košček sveta. Veš, svet je velik; to mi je povedal moj bratec, ki študira na visoki šoli bib in žuželk šest vonjev.« — To se je čulo tako, kakor če bi pri nas rekli: študira šest jezikov. — Zlata Mimica pa je nadaljevala važno: »Veš, on študira vonj vrtnice in hijacinte in narcise, in vonj nageljna in jasmína in cvetoče lipe. Sila je učen in pozna dobro svet. K njemu poletiva, da nama ga pokaže.« — Pika Polonica se še obotavlja, pa jo slednjič le pregovori zlata Mimica: »Da prideta mami domov, tvoja in moja, bova že zdavnaj nazaj!« — To je zapeljalo Pika Polonico, in odpravili sta se kar brž na pot.

Ko letita čez vrbovo mejo kraj travnika, ki loči znani svet od tujega, jima sicer zatrepetata

srčeci, a hkrati zagledata toliko novega, da poletita dalje.

Letita in letita pa priletita čez viscko ograjo v velik tuj vrt, v popolnoma nov svet. Nevajeni dolgega letanja sedeta na rožni grm poln dehtelih cvetov, da si odpočijeta in ogledata svet. Kar onemita tolike lepote: bele stezice se vijejo med gredicami, kjer dehtijo hijacinte, nežne in prozorne kakor iz voska, pokrite z rožnatim dihom, kakor nevesta pred oltarjem. V drugi gredici se šopirijo tulipani, stoje ravno in ponosno v vrstah in imajo škrlatno rdeče čake, da so kakor kraljeva garda. Snežnobeale čašice jasmína love zlate solnčne žarke in žolte kavalirske citrončke.

»Tukaj pa žive gotovo sami grofi in baroni,« se obrne Pika Polonica do zlate Mimice. A glej, zlate Mimice ni bilo več: niti na rožnem cvetu niti na zelenem srčkastem listku, kjer je ravno kar čepela. Pika Polonica jo pokliče, posluša — nič! Kliče in kliče, o zlati Mimici pa ni ne duha ne sluha. Čaka in čaka, posluša, gleda, kliče, a ne prikliče je ne. Že se mrači, a zlate Mimice ni od nikoder. Že se utrinjajo izmed hijacint in jasmína nočne devojke-kresničice, nesoče svoje zlate lučke.

Zlata kresnica se utrne iz teme tik rožnega grma, pa posveti Pika Polonici s svetlo lučko tik pod nasek in pravi: »Poslala me je zlata Mimica in pravi, da pridi k njej! Ona je na oknu one hiše tam, ki se beli skozi drevje.«

»Oh! Tako se bojim,« zastoka Pika Polonica, »tako me je strašno, strašno strah!«

»I, beži no, tukaj ni strahu! Kaj bi se bala!« jo potolaži kresničica. »Kar naravnost leti — tja,

kjer se svetlika belo med drevjem! Pa lahko noč! Mudi se mi, grem luno prižgat. Ona ti bo posvetila!« se še pobaha, se zasmije — kajti tudi kresnice se znajo smejati, seveda po svoje — in odleti v temo. Pika Polonica pa ostane sama...

Za hribom se kmalu pokaže luna, okrogla in rdeča kakor lampijonček. »Joj, jo je že prižgala!« si dé Pika Polonica in se začudi. Tedaj zbere ves pogum in zleti proti hiši, v strahu zamiži in miži, miži in že začuti pod sabo nekaj mehkega, dehtečega in zraven sebe začuje droben glasek, ki ga dobro pozna. Pogleda in vidi zlato Mimico kraj sebe. Obe sedita v tulipanovem cvetu, ki cvete v lončku na oknu bele hiše.

»Joj, da sem te le našla!« vzdihne Pika Polonica in se oddahne.

»I kaj trepečeš, česa se vendar bojiš?« ji pravi zlata Mimica. »Saj imaš rdečo oblekco, kot tulipanov cvet rdečo — nihče te ne more opaziti. Prej bi že kdo mene zagledal, ki imam svilen, spreminjajoč se plašček in ki sem grofica!« brž pristavi ponosno. »Sicer pa, pripravi se in okrtači prah s plaščka, kajti povabljeni sva na večerjo. Tu slavé danes poroko in povedali so mi, da bo povabljenih pet grofov in sedem baronov. Brž, ko so zvedeli zame, so me povabili, da bi imela visoka gospoda sebi primerno družbo.« In vsa je trepetala zlata Mimica od ponosa.

»Kdo pa naju je povabil?« vpraša Polonica.

»Ženin in nevesta!« važno poudari zlata Mimica. Punčka Rozina je nevesta in medvedek Sladkosnedek je ženin. Pravijo, da je to dolga ljubezen. Cela tri leta je škilil medvedek Sladkosnedek za to punčko, da se mu je od prevročih

pogledov omajalo oko in ga je izgubil. Punčka Rozina pa, ki je bila že skoro omehčana, ga potem ni več pogledala, ker ji je bil pregrd. No, usmilila se je pa medvedka njegova gospodinjica, ki prebiva v tej hiši. Prišla mu je mesto izgubljenega očesa črn gumb od starega čevlja in je posadila Sladkosnedka nazaj k punčki Rozini. Punčka se je potem spet omehčala — no, in danes bo poroka. — In zdaj, treba da odideva, da ne zamudiva in se ne zameriva baronom in grofom.«

Zlata Mimica in Pika Polonica zlezeta iz tulipanove čašice po stebelcu in lončku in nato po zidu navzdol v sobo. Pod oknom je stal odprt zaboj za igrače. Slavnostno je bil razsvetljen od luninih žarkov. Tu je bilo zbranih že obilo gostov.

Nevesta je bila sladka punčka z žoltimi lasmi, kot jabolko okroglim in svetlim obrazkom in začudenimi steklenimi očmi, kakor vijolice modrimi; on pa kosmat in rjav, z rožnatima uhljema in gorkimi očesci — eno zlatorumeno, drugo črno — iz obeh pa je odsevala sreča in ponos. Izmed gostov so bili navzoči: okrogla, rdečelična debeluška žoga; star svinčen vojak hudega pogleda in dolgih brk, a z eno samo nogo; dalje drobna porcelanasta pastirica, doma na predalniku, v modrem krilcu in enakih čeveljcih; mala rumena japonka s poševnimi očmi, tudi s predalnika. Pastirica in japonka sta imeli s sabo svoja bratranca, dva svetla pozlačena svečnika, visoka in stasita, res prava pravcata kavalirja.

Bibi sta se kmalu seznanili z vsemi, le napovedanih baronov in grofov še ni bilo. (Konec prih.)

J. E. Bogomil:

Deset vprašanj.

1. Na kaj najrajši mislite?

Sam Bog ve, kam in kje romajo najrajši vaše misli? In tudi le On ve, kje se najrajši mude.

Zemlja jim je premajhna; dvignejo se k Bogu v silne višave, pohitevajo za solncem, za luno in za zvezdami. Marija in angeli in svetniki jim niso predaleč.

Ves svet preprezajo vaše misli. V Ameriki se mude pri bratih in sestrah, morda celo pri starših; v Afriko pohitevajo za črnimi zamorčki, po širni Aziji iščejo paganskih otrok. Najrajši pa se vam sučejo okrog sorodnikov, znancev, botrov, prijateljev.

Kaj pa — če smemo vprašati — ali kdaj pohite vaše misli tudi čez visoke Karavanke med koroške otročiče-Slovence, in spet dol na jug in zapad, v tužno Istro in v solnčno Goriško, do naših zatiranih bratcev in sestic?

V prihodnost tudi gledajo vaše misli, in mimo sedanjosti gledate nazaj v preteklost. Kajkrat vstane pred vami bridka misel: Kaj bi bilo, če bi mi starši umrli? Naj bi bilo to še dolgo sama misel in ne bridka resnica! Ugibate tudi, kaj bo z vami, ko boste veliki; o sreči sanjate, ki vas čaka; misel na preteče nesreče pa vam je skoroda tuja.

Nekateri izmed vas bi že radi malo pokazali, kakšni gospodarji so, in njih misli se podnevi in ponoči sučejo samo okrog tega, kar imajo. Od čmrljev, ki ste jih ob košnji ogrebli, pa do zajčkov v hlevu, od zajčkov pa do kupčije ž njimi, od kupčije do denarja, od denarja do hranilnice — ali pa — — do bonbončkov, do čokolade in do drugih sladkih dobrot. Morda mislite včasih še na goljufijo pri kupčiji, morda se vaše mišljenje že srečuje z lakomnostjo, s skopostjo? To bi ne bilo prav.

Tudi domača rodbina vam je večkrat v mislih. Ali ne? Kdaj ste pa zadnjič mislili na to, kaj bi storili, da bi bili res vredni sinovi in hčere svoje domačije? Ali kaj mislite na to, da bi bili mladi junaki, korenjaki, odločni nasprotniki pijančevanju, razuzdanosti, vlačugarstvu, pobojem in pretepom? Ali ste prepričani,

da boste svoji domovini največ koristili s plemenitim vedenjem, z neumorno pridnostjo?

Morda pa rajši mislite, kako bi se postavili z lepo obleko? Morda gleda iz vas že puhla ničemurnost in njena sestra — ošabnost?

Tudi k igračam večkrat polete vaše misli. S telesom ste v šoli, pri knjigah; oko gleda skozi okno, duh pa se pase še doma pri punčkah in konjičkih. Bog vam blagoslovi take misli! Samo to bi vas prosili, da bodite v šoli in pri molitvi bolj zbrani!

Ah, še to — morda pa blodijo vaše misli že po mlakužah greha? To vam hodi po glavi, kako bi nagajali v šoli, kako bi se znosili nad svojimi tovariši, kako bi posnemali nečednosti, ki jih opazujete tu in tam? — Takim mislim odločno pokažite vrata! Sreča bo za vas. V mlakužah živi le ostudna golazen.

Ej, pa urne so vaše misli, kakor ste sami urni in gibčni in poskočni. Urno begajo od predmeta do predmeta, nič jih ne ovira, nič jim pota ne zapira.

Pač pač! Kakor orel v višinah naj plava nad vami vedno velika misel na božjo pričujočnost. Ta misel naj urejuje vso tropo vaših misli, pa boste lahko vedno veseli in zadovoljni; celo misel na konec in na smrt za vas potem ne bo plašna in strašna.

M. Kunčič:

Otroci love kresnice.

»Kresničica zlata,
postoj, didl daj,
povej, kje so vrata,
ki vodijo v raj?
Brž z lučco prejasno
pokaži nam pot,
h krilatcem nas božjim
popelji odtod!«

Kresničica modra visoko zleti,
se deci strmeči poredno smeji:

»Aj, dečica, aj,
kdor misli na raj —
naj Bogcu, ne meni, se priporoči...«

GRUŠENJKA

BOŽJA PREVIDNOST PRIPOVEDKA

Bila je žena, ki je sedela ves božji dan na hišnem pragu in gledala s prekrižanimi rokami po ljudeh, ki so šli mimo vsak po svojem opravku. Nikdar ni zakurila ognja na ognjišču, nikdar si ni skuhala kaše. Ni imela namreč ne treskice drvi ne lončka moke. Po tleh je bila nesnaga in nered, po stenah pa polno pajčevin.

Neki večer je bila ta žena zelo lačna. Sedela je spet na pragu in se ozirala po mimoidočih. Po cesti je prišlo mlado dekletce z vrečo moke na glavi.

»Kdo ti je dal to moko?« jo vpraša žena na pragu.

»Božja Previdnost,« odgovori deklica in gre veselo naprej.

Naslednji večer je bil hud mraz. Sedela je žena spet na pragu in videla starčka, ki je nesel butaro drv.

»Kdo vam je dal ta drva?« ga vpraša žena na pragu.

»Božja Previdnost,« odgovori starček in gre zadovoljen pod težkim bremenom proti domu.

Tretji večer bi se bila žena rada ogrnila z ruto, pa je bila ta zelo raztrgana. Po cesti je prišla ženica, ki je nesla v naročju zavoj volne.

»Kdo vam je dal to volno?« jo vpraša žena na pragu.

»Božja Previdnost,« reče ženica in gre veselo naprej.

Vsak le: božja Previdnost!

Žena je postala zelo lačna, in vedno hujši mraz jo je tresel. Pa je vstala, zaprla hišo in rekla:

»Poiščem tudi jaz to božjo Previdnost! Prav dobra oseba mora to biti. Saj daje vsem, kar žele.«

Gre in gre in pride do mlina. Pri vratih je stalo mlado dekle vse belo po laseh in po obleki. Ko je zagledala našo ženo, jo je povabila: »Pomagajte, da napolniva vreče z moko. Sem sama in imam vse polno dela, da ne vem, kdaj ga zmorem.«

»Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost.«

Gre in gre in pride do velikega gozda. Na stezi je bil starček, ki je vezal butare drv. Ko je zagledal ženo, jo je povabil: »Pomagajte, da zveževa te butare. Bo namreč kmalu noč in moram domov.«

»Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost.«

Gre in gre in pride do revne bajte. Na pragu je sedela ženica in predla volno. Ko je zagledala našo ženo, jo je povabila: »Pomagajte, da spredeva to volno. Moram jo še nocoj izročiti nevesti za poročni dan.«

»Mi je žal, a ne smem muditi. Iščem namreč božjo Previdnost.«

Gre in gre. Solnce je tonilo za goro, in mrak se je bližal. Trudnost je ženo vlekla k tlom. Kje je neki ta božja Previdnost in kakšen je njen obraz, da jo spozna? Šele zdaj je pomislila o tem in se stresla.

Pa je zaslišala fantiča, ki je pel kot slavček. Šla mu je naproti in ga vprašala: »Fantič, ali si srečal kje tod okoli božjo Previdnost?«

Fantič se je nasmehnil: »Božjo Previdnost srečate povsod.«

»Kako naj jo pa spoznam? Opiši mi jo!«

»Božje Previdnosti ni mogoče opisati. Večkrat gremo prav blizu nje, pa je ne spoznamo.«

In fantič ji je obrnil hrbet in pel naprej.

»Kako sem bila neumna!« je vzkliknila žena in zbežala po poti nazaj. Našla je ženico, ki je še vedno predla.

»Želite, da vam pomagam, ženica?«

»Bog vas blagoslovi za to!«

In je pomagala pri preji do mraka.

»Zdaj pa k večerji,« je rekla ženica. Bila je gorka kaša in košček kruha s sirom. Naša žena, ki že dolgo ni ničesar okusila, je vsa oživila.

»Za vašo pomoč pa vzemite tukaj ta kos preje. Ko boste spet kaj potrebovali, pa se kar vrnite. Saj poznate pot.«

Žena je hvaležna vzela dar in se poslovila.

Našla pa je ob gozdu starčka, ki je vezal butare drv.

»Želite, da vam pomagam, starček?«

»Bog vas blagoslovi za to?«

In pomagala je pri vezanju drv. Ko sta končala, je rekel starček: »Vzemite to butaro drv, da si zakurite ogenj na ognjišču! Gozd je moj. Kadar boste potrebovali drv, kar pridite sem. Saj poznate pot.«

Žena je hvaležno vzela dar in se poslovila.

Prišla pa je do mlina in videla dekle, ki je še vedno polnila vreče.

»Želiš, da ti pomagam, dekle?«

»Bog vas blagoslovi za to!«

In sta polnili vreče do trde noči. Po končanem delu pa ji je dala mlinarica vrečo moke in rekla: »Specite si kruha! Ko vam ta poide, pa se vrnite sem! Saj poznate pot.«

Vsa zadovoljna je šla žena domov. Toliko lepih reči se je naučila. Počedila je vso hišo, zakurila ogenj, spekla kruh in si spletla iz volne veliko ruto.

Nikdar več ni sedela na pragu s prekrižanimi rokami.

Črniški:

Dragi Marijini otroci!

Vsi zdravi? Počitniški zrak vam je gotovo prijal. Na novo pokrepčani ste se vrnili k svojim šolskim dolžnostim. Čas počitka se menja s časom dela. Počitek in razvedrilo sta za to, da si spet pridobimo moči, ki smo jih izgubili z delom. Glavno pa je in ostane: naše **stanovsko delo**. Zato se samo po sebi razume, in ni nič čudnega, da morajo biti počitnice mnogo krajše od šolskega leta.

Tudi vam, mladi prijatelji, veljajo besede Zveličarjeve: »Če hoče kdo priti za menoj, naj se odpove samemu sebi in naj vzame svoj križ ter hodi za menoj.« (Mt 16, 24.) »In kdor ne vzame svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden.« (Mt 10, 38.) »Kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec.« (Lk 14, 27.) »Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in naj vzame vsak dan svoj križ ter hodi za menoj.« (Lk 9, 23.)

Kaj delate vi, šolski otroci, med raznimi procesijami? Nekje sem videl otroke, ki so kar sami skupno molili sveti rožni venec, litanije in drugo. Posebno pa mi je bila všeč pesmica, ki so jo peli pri procesijah križevega tedna. Glasila se je takole:

»Za Jezusom hodimo,
dokler na svet' živimo!
Kaj nam pomaga ves svet,
ko mor'mo enkrat umret'.

Tako je! Za Jezusom boste že tudi vi hodili. Hoditi za Jezusom se pravi: svoj križ nositi. Križ pa je to,

kar je naši naravi zoperno. Torej so naši vsakdanji križi tiste neprijetnosti, ki so združene z zvestim izpolnjevanjem naših stanovskih dolžnosti, kakor učenje, pisanje nalog, pokorščina do staršev, neprijetna telesna dela in tako.

Skušajmo ta mesec, ko začenjamo šolsko leto, globoko v srce si zasaditi Jezusov nauk o vsakdanjih križih. Oglejmo si, kje je naš največji križ in kje so drugi križi, ki jih težko nosimo. Prizadevajmo si, da jih z božjo pomočjo zvesto in potrpežljivo nosimo. Da bomo to lažje storili, si vzemimo za mesečno patrono mlado mučenico sveto Regino. Poglejmo v njeno življenje!

Rodila se je Regina na Toskanskem v prvi polovici 3. stoletja. Oče ji je bil zelo premožen mož, pa še pagan. Kmalu po svojem rojstvu je izgubila mala Regina dobro mamico. Zato jo je dal oče neki dojenici v izrejo. Ta dojenica je bila pa dobra kristjana. Krstila je dete in ga začela vestno vzgajati za Kristusa. Regina je bila dovzetna za Kristusov nauk. Rada je poslušala življenje svetih mučencev. Tudi sama je zahrepenela, da bi postala mučenka. Reginina duša je bila vsak dan bogatejša milosti božje, pa tudi njeno telo se je razvijalo v lepo deklico. Oče jo je vzel domov, da jo dá še bolj izobraziti.

Na neki paganski praznik bi se bila imela Regina z drugimi deklicami udeležiti slovesnosti na čast neki boginji. Oče se je že v naprej veselil, da bo njegova hči najlepša. Močno se je pa užalostil, ko je izvedel, da je Regina kristjana, da zaničuje vsako ničemurnost in da se izogiblje veselice, ki bi znale biti nevarne njeni nedolžnosti. Razjaril se je in ji dal na izbero: Ali naj zataji Kristusa, ali pa naj zapusti rodno hišo. Regina je šla na kmete za pastirico. V samoti pri svoji čredi je veliko molila in premišljevala.

Ko je pasla nekoč svojo čredo ob cesti, se je pripeljal mimo deželni oblastnik Olibrij. Sramežljiva deklica mu je bila zelo všeč. Iz mesta pošlje ponjo. Vpraša jo po starših in ji pove, da se hoče zaročiti z njo. Ona mu pa odgovori, da že ima ženina, Jezusa Kristusa, od katerega je ne more nič ločiti. Ko vidi

Olibrij, da je ne more odvrniti od krščanstva, jo izroči njenemu očetu in mu naroči, naj jo na vsak način pripravi na to, da Regina odstopi od Kristusa in se poroči z njim. Oblastnik potem odpotuje. Oče si pa zaman prizadeva, da omehča hčer. Da jo ukleniti v železje in tako trdo zadrgniti, da se deklica ne more ganiti. Hrane ji dajo le toliko, da ne umrje. Tako mora čakati, da se vrne oblastnik.

Ko se vrne Olibrij s pota, napravi malikom na čast slovesnost. Regina pripeljejo iz ječe in jo silijo, naj se udeleži daritve. Oblastnik ji reče: »Tvoja mladost se mi smili, in rad bi te radi tvoje lepote storil srečno. Moli malike in boš najimenitnejša gospa v deželi. Če se boš pa branila, te čaka najhujše trpljenje.« Regina nič ne odgovori. Dajo jo na natezalnico in pretepejo. Ljudstvo prigovarja mučenici, naj se vda oblastniku in naj prizanese svoji lepoti. Ona pa odgovori: »Vi ste mi slabi svetovalci. Kaj naj svojo neumrljivo dušo pogubim, da otmem lepoto, ki bo kmalu jed črvov? Nikdar ne bom darovala malikom.« Te besede razsrde trinoga tako, da jo ukaže razmesariti z železnimi grebeni. Ljudstvo postaja radi take grozote nejevoljno. Olibrij se zбоji upora in da odvesti deklico v ječo. Tu moli Regina vso noč. Vidi prikazen: žareč križ in vrhu njega goloba. Pri tem sliši besede: »Bodi srčna, nevesta Kristusova! Nedolžnost in potrpežljivost sta ti pripravili krono, ki jo boš kmalu prejela. Tvoj križ in tvoje trpljenje ti bosta lestva v nebesa.« Njene rane so bile na mah ozdravljene. Drugo jutro, ko jo oblastnik spet sili, da daruje malikom, odgovori Regina: »Nikdar! Jaz se darujem Jezusu, ki je zame umrl, me tolažil in me ozdravil.« Trinog jo ukaže z baklami žgati in potem vreči v vodo. Regini pa ni mar za bolečine. Veselo opominja ljudstvo, naj se spreobrne. Čudežno ji odpadejo železne verige, zemlja se potrese in prikaže se bel golob nad mučenko. Zasliši se glas: »Pridi, Regina, da boš v nebesih s svojim ženinom kraljevala!« Veliko paganov se je ob tem čudežu spreobrnilo. Olibrij pa je ostal trdovraten in ji je ukazal odsekati glavo. Tako je šestnajstletna Regina prišla v nebesa. Njen god praznujemo dne 7. septembra.

Dne 14. septembra je pa spomin povišanja svetega križa. Povišani križ Kristusov naj nas spominja, da moramo vsi po poti križa v sveta nebesa.

Z ljubim Sinom slednji čas
Marija blagoslavlja vas!

Uganke, skrivalnice in drugo.

Uganke.

Začetek sem modrosti in konec vsem stvarjem; trojen in vendar eden, pa ne Bog. Kdo sem? Črka m.

Hrbet ima, trebuha pa ne; roke ima, nog pa ne; lases ima, glave pa ne. Kdo? Kožuh.

Očetov otrok je in otrok materin, pa vendar ni nobenega človeka sin. Kdo? Sestra.

Kateri človek ima največ otrok? Učitelj.

1. Hiša.

Sestavi te črke v pregovor.
Pazi, da je oko zgoraj in
spodaj!

2. Dopolnilna uganke.

(Miroljub, Vižmarje.)

s	i			t	a
s	t			l	o
d	o			a	č
n	a			v	a
b	r			g	a

Prazne prostore izpopolni s črkami tako, da boš dobil v petih vodoravnih vrstah pet besed, v III. in IV. navpični vrsti pa dva dela človeškega telesa.

3. Križ.

(Pepca Lampret, Ljubljana.)

			a						Soglasnik,
			a	a	a				žužkojed,
			a	a	a				del živalskega telesa,
a	a	b	b	č	č	e			dan počitka,
e	e	e	e	e	e	f			prelaz v Sloveniji,
g	g	h	i	i	i	i			rudarski kraj v Sloveniji,
		i	i	i					moško krstno ime,
		j	j	j					domača ptica,
		k	k	k					žensko krstno ime,
		k	k	l					jed,
		l	l	m					žuželka,
		n	n	n					del zemljišča,
		o	o	o					del obleke,
		o	o	o					član družine,
		o	o	p					zver,
	p	p	p	p	r				težko breme,
	r	r	r	r	r				močno gibanje zraka,
	r	r	r	r	s	s			slovenski učenjak,
	š	t	t	t	t	t			moško krstno ime,
u	v	v	v	v	v	z	z	ž	plazilec.

Po sredi se bere lep pregovor.

Rešilci in imena rešilcev — ki se sprejemajo le tekom 10 dni po izidu lista in si objavljajo le imena onih rešilcev, ki bodo rešili vse zagonetke — v prihodnji številki.

Vabilo na naročbo.

Vesele počitnice so minile — žal prenašlo, kaj ne? — in spet vas čaka resnobno delo. Pa vzdihovanje po lepih časih ne hasne nič: kdor hoče kdaj kaj biti, se mora mlad učiti. Uče vas starši, obilo šola, pa tudi mladinski časniki. »Angelček« poznate že mnogo let. Veste, da je dober prijatelj učeče se mladine. Več ko 30 let že daje naukov in zabave vsem dobrim slovenskim otrokom. Tudi to šolsko leto ne bo prihajal med vas brez koristi. Tem več bo pa koristil in tem zanimivejši bo, čim več bo imel naročnikov. Nikar ga ne opustite dosedanji naročniki; skušajte pa pridobiti še tega in onega svojih znancev, da se naroči nanj!

Za leto 1927/28 bo naročnina za »Vrtec« in »Angelček« skupaj 22 Din, za »Vrtec« sam pa 14 Din, »Angelček« sam 8 Din. Naročnino sprejema uprava »Vrtca« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 80. Čekovni račun uprave ima številko 10.470.